

Posudek oponentky diplomové práce

Autor: Bc. Hana Pejřimovská

Název práce: Divadlo utlačovaných jako cesta k empowermentu

Oponentka DP: PhDr. Tereza Pospíšilová, PhD.

Kritéria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru <i>Je téma relevantní vzhledem k oboru? Je dobře zdůvodněno?</i>	1
Téma je relevantní a oceňují výborné zasazení tématu DU do kontextu občanské společnosti.	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	2
Teoretická část práce je celkově velmi dobrá, ale obsahuje lepší a horší podkapitoly. Část 2.3 zasazuje DU do kontextu další antiopresivních přístupů. Je velmi důležitá (jinak by bylo zaměření práce příliš úzké), ale vychází jen z 1 zdroje a pro magisterskou práci by mohla být důkladnější. Další zásadní podkapitola je 2.4, kterou celkově hodnotím pozitivně, jen bych uvítala větší promítnutí kritického přístupu do analýzy (například v tom, nebrat pojem empowermentu jako samozřejmý a víc se zabývat tím, zda to, co informátoři popisují, skutečně je empowerment, nebo „jen“ zážitky a poučení). V části pojednávající o útlaku bych vytkla to, že studentka rychle a bez můstek na jedné stránce přechází od tématu útlaku k integraci, od Boala a individuálních předsudků ke státním institucím a koncepcím, útlak ztotožňuje s rasismem a diskriminací, ale tyto pojmy nedefinuje (s. 17-18). Na magisterskou práci poněkud povrchní a zběžné. V kapitole 2.8 mi chybí definice aktivního občanství a popsání vztahu mezi empowermentem a aktivním občanstvím.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	1
Výzkumné otázky jsou dobře položené.	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodně zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	2-
Typ dat a metoda sběru byla zvolena vhodně a je velmi dobře popsána. Chybí mi jen údaje o délce rozhovorů a osnova rozhovorů. Víme, jaké byly výzkumné otázky, ale nevíme, na co a jak se tazatelka informátorů ptala. To je však významné pro posouzení validity dat. Analytická část má dvě části: 4.1 <i>Nejsilnější zážitek empowermentu</i> a 4.2 <i>Přenos zkušeností z divadla</i> . Část 4.1 je podle mého názoru chybně postavená, protože nevypovídá o „nejsilnějším zážitku empowermentu“, ale o řadě jiných dílčích zjištění. To, co studentka nazývá „motivace“ (4.1.1) jsou spíše způsoby, jak se účastníci k DU dostali. Význam pojmu motivace je jiný, zde chybí jeho definice a použití není správné. Dále zde jsou různé přínosy DU pro účastníky (důvěra, radost a zábava či zážitky, poučení a poznatky ad.), které však nelze nějak jednoduše a implicitně ztotožňovat s empowermentem, což zde však studentka dělá. Tyto přínosy jsou pojednávány podle jednotlivých technik nebo částí DU, v jejichž rámci je účastníci zakoušeli (hry, příběh, intervence, diskuse). Je otázka, zda to je nejvíc přínosný postup. A konečně zde najdeme část zaměřenou na to, jakou měli účastníci zkušenost s <u>útlakem</u> . Tady jsme u jádra DU; zde	

mi chybí detailnější práce s kontextem – jak se jednotliví účastníci k DU dostali, jak a proč se tato konkrétní skupina sešla. Tyto informace v DP jsou, ale zde by měly být zohledněny jako kontext pro interpretaci tématu útlaku. Část 4.1 bych tedy hodnotila v nejlepší případě známkou „dobře“. Část 4.2 je naproti tomu velmi dobrá.	
Kvalita závěrů práce <i>Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?</i>	1
Závěr práce je velmi dobrý až výborný. Studentka v něm jasně odpovídá na výzkumné otázky a svoje výsledky interpretuje v kontextu odborné literatury. Není pouhým shrnutím či opakováním výsledků, ale svébytnou částí diplomové práce.	
Práce se zdroji <i>Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použité literatury a pramenů?</i>	2
Studentka odkazuje na zdroje jednotně, systematicky. V seznamu literatury v závěru není obvyklé ani účelné vydělovat zvláště odborné články, ani diplomové práce. To, že jde o diplomové práce, by mělo být obsaženo v citaci. U odkazů na webové stránky by mělo být jasné, jaké konkrétně obsahy byly použity (název stránky, dokumentu apod.). Někde je v teoretické části použita kurzíva a uvozovky, jinde jen kurzíva (17, 21, 22); není mi zřejmé, zda jde o citáty či ne.	
Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava <i>Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň magisterské práci?</i>	1
Text je stylisticky velmi pěkný. Drobné chyby nejsou časté a vyřešila by je pečlivější jazyková korektura. Struktura textu je jasná a přehledná. Jako celek působí DP uceleně a provázaně, což je výborné.	

Celková známka před obhajobou: 2

Otázka pro obhajobu:

Rozhovory s informátory ukázaly, že někteří sami nezažívali útlak, nebo si uvědomili, že jejich zážitek „útlaku“ je nesrovnatelný s tím, který zažívali jiní účastníci. Někteří se DU účastnili hlavně proto, aby získali kredity ve škole. (1) Je použití metody DU, v jejímž jádru je zkušenost útlaku, za těchto okolností smysluplné? (2) Není matoucí až zavádějící interpretovat každou zkušenost omezení (ze strany rodičů, školy apod.) jako *útlak*?

Komentář:

Divadlo utlačovaných je konkrétní technika učení, aktivizace a dosahování změny. Její místo v kontextu oboru studií občanské společnosti je z mého hlediska jisté, ale není samozřejmostí. Oceňuji, že studentka v úvodu i v závěru práce dokázala velmi dobře spojit divadlo utlačovaných s občanskou společností tak, jak ji v rámci oboru definujeme a jak s ní pracujeme. To je výborný výsledek, který ukazuje jak výborné zvládnutí tematiky divadla utlačovaných, tak pochopení podstaty konceptu občanské společnosti.

V Praze dne 19. 1. 2018

.....
Podpis oponentky práce